

Asia: VN/26856/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölainsi

Lausunnonantajan lausunto. Lausuntopalautteen käsittelyn helpottamiseksi ympäristöministeriö pyytää, että lausunto jaotellaan lausuntopyynnössä ilmoitettujen väliotsikoiden mukaisesti.

Kommentit luvusta 1 Yleiset säännökset

Suomen Latu ry:n lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölainsi

Suomen Latu kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölainsi. Suomen Latu on Suomen suurin ulkoilujärjestö, jossa on 176 jäsenyhdistystä ja lähes 90 000 jäsentä. Strategiamme visiona on, että kaikki löytävät mielekkään tavan ulkoilla ja nauttia luonnosta.

Suomalaiset ulkoilevat ja nauttivat luonnosta erittäin suurin joukoin: Luonnonvarakeskuksen (Luke) vuonna 2022 julkaistun ulkoilututkimuksen (LVVI3) mukaan suomalaisesta aikuisväestöstä (15–80-vuotiaista) 96 prosenttia harrastaa ulkoilua. Luken tutkimuksesta voi todeta, että kaikkiaan suomalaiset ulkoilevat jopa miljardi kertaa vuosittain. Ulkoilulle kysyntää riittää, mihin tulee vastata laadukkailla ja saavutettavilla ulkoilualueilla, joilla monipuolinen ulkoilun on mahdollista.

Uuden alueidenkäyttölain tulee osaltaan edistää ihmisten hyvinvointia, jonka vuoksi lain tulee edistää fyysistä aktiivisuutta ja monipuolisen ulkoilun mahdollistamia viheralueita. Hallituksen esityksessä uudeksi alueidenkäyttölainsi on hyviä parannuksia viheralueiden edistämiseen, mistä tässä muutamia nostoja.

Osana uuden alueidenkäyttölain 34 §:n yleiskaavan sisältövaatimukseen ehdotettuja muutoksia ehdotetaan, että virkistyssoveltuvien alueiden riittävyyden lisäksi olisi otettava huomioon myös

niiden saavutettavuus. Ehdotetulla virkistysalueiden saavutettavuutta koskevilla muutoksilla pyritään korostamaan niiden saavutettavuutta etenkin kestävin kulkumuodoin kuten kävelen, pyöräliikenteellä ja joukkoliikenteellä. Tämä parantaa erityisesti autottomien mahdollisuuksia päästä virkistysalueille, mikä on tärkeää ulkoilun laaja-alaisen vastuudellisuuden kannalta.

Uudessa alueidenkäyttölaissa ehdotetaan "viheralueita" lisäykseksi asemakaavan sisältövaatimuksiin. Uuden alueidenkäyttölain 50 §:n asemakaavan sisältövaatimukset kuuluisi tältä osin seuraavasti: "Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja, viheralueita tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita." Kannatettava lisäys. Luken LVVI3-tutkimuksen mukaan suomalaisen aikuisväestön ulkoilukerroista suurin osa suuntautuu lähiluontoon. Lähivirkistyskerroista noin 30 prosenttia tehdään enintään 300 metrin päähän kotoa ja noin 85 prosenttia enintään kymmenen kilometrin päähän. Siksi lähiluonnon merkitystä ei voi liiaksi korostaa suomalaisten ulkoilulle ja sitä myöten fyysiselle aktiivisuudelle. Tämän vuoksi asemaakaavoituksessa turvattavat riittävät lähivirkistykseen soveltuvat alueet ovat erittäin tärkeitä koko kansakunnan hyvinvoinnille, kun muistamme kuinka suurissa määrin suomalaiset ulkoilevat.

Uuden alueidenkäyttölain tulee edistää fyysistä aktiivisuutta esitettyä vahvemmin. Tältä osin Suomen Latu yhtyy Valtion liikuntaneuvoston lausunnossa oleviin kirjauksiin.

Korostamme Valtion liikuntaneuvoston lausunnosta uuden alueidenkäyttölain 5 §:ä, jossa säädetään alueidenkäytön suunnittelun tavoitteista. Valtion liikuntaneuvoston lausunnossa halutaan kokonaisvaltaisempaa tavoitteenasettelua alueidenkäytön suunnitteluun fyysisen aktiivisuuden edistämiseksi. Näin tulee tehdä, mutta fyysisen aktiivisuuden lisäksi ja osana sitä tavoitteissa tulisi näkyä riittävien lähivirkistykseen soveltuvien alueiden edistäminen ja turvaaminen. Suomen Latu esittää, että yhdeksi tavoitteeksi lisätään:

"Luonnon virkistyskäyttöön soveltuvia viheralueita."

Tällä lisäyksellä luonnon virkistyskäyttö ja sen erittäin laajat hyvinvointivaikutukset tunnustetaan tärkeäksi osaksi alueidenkäytön kokonaisuutta.

Kommentit luvusta 2 Viranomaisten tehtävät

-

Kommentit luvusta 3 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

-

Kommentit luvusta 4 Maakuntakaava

-

Kommentit luvusta 5 Yleiskaava

-

Kommentit luvusta 6 Asemakaava

-

Kommentit luvusta 7 Vähittäiskaupan suuryksiköitä koskevat erityiset säännökset

-

Kommentit luvusta 8 Tuulivoimarakentamista koskevat erityiset säännökset

-

Kommentit luvusta 9 Aurinkovoimarakentamista koskevat erityiset säännökset

-

Kommentit luvusta 10 Ranta-alueita koskevat erityiset säännökset

-

Kommentit luvusta 11 Kaavoitusmenettely ja vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa

-

Kommentit luvusta 12 Asemakaavan ja yleiskaavan laatimisaloite ja asemakaavan ja yleiskaavan laatiminen yhteistyössä

-

Koemmentit luvusta 13 Merialuesuunnittelu

-

Kommentit luvusta 14 Kansallinen kaupunkipuisto

-

Kommentit luvusta 15 Valtion rajat ylittävät ympäristövaikutukset

-

Kommentit luvusta 16 Pakkokeinot ja seuraamukset

-

Kommentit luvusta 17 Kaavan ja muun päätöksen tiedoksianto koskevat säännökset

-

Kommentit luvusta 18 Muutoksenhaku

-

Kommentit luvusta 19 Kaavan ja muun päätöksen tiedoksianto ja voimaantuloa koskevat säännökset

-

Kommentit luvusta 20 Erinäiset säännökset

-

Kommentit luvusta 21 Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

-

Kommentit alueidenkäyttölain muuttamisesta (liitelaki, nimike muuttuu laiksi kaavojen toteuttamislaki)

-

Kommentit rakentamislain muuttamisesta

-

Luonnos uudeksi alueidenkäyttöasetukseksi viimeistellään ja siitä pyydetään lausunnot syksyllä 2025. Jos haluatte jo nyt antaa siitä kommentteja niin voitte tehdä sen tässä.

-

Tiusanen Hannu
Suomen Latu ry